

การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนครบุรีศึกษา อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา
THE PERSONNEL DEVELOPMENT FOR ENCOURAGING STUDENT'S VIRTUE, ETHIC AND
DESIRABLE BEHAVIORS AT BANKORNBURISUKSAR SCHOOL, AMPHOR MUANGYANG,
NAKHONRATCHASRIMA PROVINCE

นิติพัฒน์ เหมชัยนันท์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อรายงานผลการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนครบุรีศึกษา อำเภอเมืองยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษา พระสงฆ์ 2 รูป รวมทั้งสิ้น จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) พร้อมก็นำผลสัมภาษณ์ไปบรรยายสรุปผลประกอบ

ผลสรุปการวิจัย พบว่า

1. ลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านนครบุรีศึกษา อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันแก้ไข ปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน พิจารณาโดยรวมและด้านความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก
2. ส่วนผลด้านการช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลจากกสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะ พบว่า ควรส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องให้กับนักเรียนทุกกลุ่ม ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน สำหรับด้านการส่งต่อนักเรียนแก้ไข ปัญหา และด้านพฤติกรรมครูและผู้บริหารควรส่งต่อนักเรียนในการแก้ไขพฤติกรรมบำบัด

Abstract

The purpose of this research was to study the personnel development for encouraging student's virtue, ethic and desirable behaviors at Ban Korburiuksar School, Amphor Muangyang, Nakhonratchasrma province.

The sample of this research consisted of 15 school administrators, teachers, basic education school committees, and 2 Buddhist monks. A 5-point rating scale questionnaire composed of items reflecting the five aspects with reliability of .95 was administered and then the data were analyzed through percentage, mean, and standard deviation.

The research findings were as follows:

1. The desirable characteristic of student assistance system at Ban Khonburisuksar school, Amphor muangyang, Nakhonratchasrma province, classified by personal knowing, filtered student, student encourage, preventing and solving student continuing education, considered in individual aspect and totally aspects were at a high level.
2. This research result also showed that a school should continuing promote student's virtue and ethic developing, more variety activities for preventing and solving student's behavior.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ตอนหนึ่งในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (กรมสุขภาพจิต. 2546: คำนำ) ว่า

“...เยาวชนทุกคนมิได้ต้องการทำตัวเองให้ตกต่ำหือเป็นปัญหาแก่สังคมประการใด แต่จริงต้องการจะเป็นคนดี มีความสำเร็จ มีฐานะ มีเกียรติ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น แต่การที่จะบรรลุถึงจุดประสงค์นั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้แนะนำ ควบคุมให้ดำเนิน

จำนวนหลายมาตราและตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาทุนทางสังคมว่าเป็นทุนสำคัญที่เสริมสร้างวิถีชีวิตที่ดีงามของคนในสังคมและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมที่จะยกระดับคุณภาพของคนในชาติ ในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมคนไทยทุกคน รวมทั้งผลการศึกษาวิจัยจากสถาบันการศึกษาพฤติกรรมของคนในสังคมไทยปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปในทางด้านคุณธรรมจำนวนเพิ่มมากขึ้นคนในสังคมส่วนหนึ่งกำลังเรียกหาความมีคุณธรรมของคนในสังคม ฉะนั้นกรมการศาสนาจึงได้เสนอขอความเห็นชอบคณะรัฐมนตรี ให้ดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในชาติ(เสริมสร้างคนในชาติให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนและสังคมที่มีคุณภาพด้วยหลักธรรมทางศาสนา) ไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างถาวรและยั่งยืนให้เป็นวาระแห่งชาติ ยกระดับคุณธรรมจริยธรรมตามรอยพระยุคลบาท อันเป็นภารกิจสำคัญของกรมการศาสนาที่จะเสริมสร้างให้คนไทยทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายเป็นคนดีและมีคุณธรรม สนับสนุนแผนการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน โค้งเป้าหมายสูงสุดคือ ประชาชนจะบังเกิดประโยชน์สุข สังคมและประเทศชาติก็จะพัฒนาไปได้ อย่างยั่งยืนและสามารถแข่งขัน ยืนหยัด อยู่ในเวทีโลกได้ด้วยการเรียนรู้เข้าใจในหลักธรรมคำสอนของศาสนาอย่างถูกต้อง สามารถนำไปยึดถือและปฏิบัติได้ในวิถีชีวิตประจำวันเพื่อคนในสังคมไทยจะได้มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและมีความสุขอย่างยั่งยืนด้วยกระบวนการเชิงรุก เข้าสู่ 3 กลุ่มเป้าหมายที่เป็นองค์รวมของการพัฒนาให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมดังนี้ 1) กลุ่มเด็กและเยาวชนให้มีการปลูกฝังเรื่องคุณธรรมตั้งแต่วัยเด็กด้วยกระบวนการเรียนการสอนธรรมศึกษา ตรี โท เอก ในสถานศึกษา 2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกกระทรวง/ทบวง/กรม ให้เข้ารับการอบรมหลักสูตรปฏิบัติธรรมตามหลักธรรมของศาสนา ถือเป็นวันปฏิบัติราชการครั้งละ หรือ 5 วันทำการต่อปี เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ สนับสนุนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในการพัฒนาคน สังคม และเศรษฐกิจของชาติ 3) กลุ่มประชาชน ให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนผลักดันให้ภคินีภคเณศ เป็นพื้นฐาน(จปฐ.)ตัวชี้วัดที่35 คนอายุ 6 ปี ขึ้นไปทุกคนได้ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (กิจกรรมทางศาสนาอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น การทำบุญตักบาตรร่วมพิธีกรรมทางศาสนา ทำสมาธิสวนมนต์ ฟังเทศน์ ฟังธรรม หรือการทำละหมาดเป็นต้นอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

นโยบายรัฐบาล (นาชอกสิทธิ์ เวชชาชีวะ) แถลงต่อรัฐสภาด้านการศึกษา วันจันทร์ ที่ 29 ธันวาคม 2551 ปฏิรูปการศึกษาที่ ระบบ โดยปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและระดมทรัพยากรเพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา พัฒนาคู่มือพัฒนาระบบ การคัดเลือกเข้าสู่มหาวิทยาลัย พัฒนาหลักสูตรรวมทั้ง ปรับหลักสูตรวิชาแกนหลัก รวมถึงวิชาประวัติศาสตร์ ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ปรับบทบาทการศึกษานอกโรงเรียนเป็นสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิต และจัดให้มีศูนย์การศึกษาตลอดชีวิต เพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อนำไปสู่เป้าหมายคุณภาพการศึกษา และการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้(จริงใจ) ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาที่ ระบบโดยมุ่งเน้นในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการด้านบุคลากรของภาคเศรษฐกิจ 3) พัฒนาคู่มืออาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ได้ครูดี ครูเก่ง มีคุณธรรมมีคุณภาพและมีวิทยฐานะสูงขึ้น ลดภาระงานครูที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามโครงการคืนครูให้นักเรียน มีการดูแลคุณภาพชีวิตของครูด้วยการปรับโครงสร้างหนี้ และจัดตั้งกองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิตครูควบคู่ไปกับ การลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เน้นการพัฒนาเนื้อหาสาระและบุคลากรให้พร้อมรองรับและใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างคุ้มค่า 4) จัดให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญาและชนต่างวัฒนธรรมรวมทั้ง ยกระดับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชน

นอกเหนือจากที่เด็กนักเรียนจะใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านแล้ว สถานศึกษาซึ่งถือได้ว่าเป็นสถานที่ให้การศึกษาย่อมที่เด็กจะต้องมาใช้ชีวิตในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับ บิดาและเพื่อนๆ ดังนั้น ครูจะดีเป็นผู้จัดกิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กได้เกิดการพัฒนาร่างกายอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของตัวบุคคล ในขณะที่ขาด ณะต้องเคารพในสิทธิบุคคล โดยการประชาสัมพันธ์ ให้บุคลากรได้รับรู้ เข้าใจและพร้อมที่จะร่วมมือกันในการปฏิบัติภารกิจให้ราบรื่นผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีคุณธรรม มีความสามารถ และคุณลักษณะที่ดี ในอันที่จะส่งเสริมให้การบริหารงานในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่สำคัญทางการศึกษาและผลจากการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใดนั้น ขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติงานของโรงเรียน ผู้บริหารจึงต้องเป็นตัวจักรที่สำคัญที่จะทำให้งานบรรลุผลสำเร็จ จะต้องมีความวิสัยทัศน์ทางการศึกษา พร้อมที่จะเป็นผู้นำในการปรับเปลี่ยนและส่งเสริมในทางที่ดีขึ้น ดังนั้น การที่จะช่วยป้องกัน ปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องมีแผนงานแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นที่เหมาะสม รวมทั้ง มีแนวทางส่งเสริมและพัฒนาจิตใจ อารมณ์ และความคิดของเด็กได้อย่างเหมาะสม (กรมสุขภาพจิต. 2546: 7)

โรงเรียนบ้านบูรพศึกษา อำเภอเมืองยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ได้วางแผนโดยใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (18 มาตรฐาน) เป็นเป้าหมายในการพัฒนา มีโครงการรองรับในปีการศึกษา 2552 คือ โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และ โครงการอบรมนักเรียนหน้าเสาธง มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้ได้มาตรฐาน โดยมีความเชื่อว่าหากนักเรียนเป็นคนที่มีความคุณธรรมจริยธรรมละค่านิยมที่พึงประสงค์แล้ว ก็ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการในทุกๆ ด้านตามไปด้วยและบุคคลที่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด คือ ครูผู้สอนที่จะเป็นผู้คอยอบรม

สั่งสอนดูแลนักเรียนได้ตรงตามความต้องการมากที่สุด แต่จากรายงานผลการประเมินตนเอง มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ในปีการศึกษา 2551 ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยโรงเรียนได้กำหนดเป้าหมายต้องการให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูต่อเวทีก ความมีน้ำ ใจ เสียสละ การสะสมทำความดี ภูมิใจในความเป็นไทย และมีความ ประหยัด (โรงเรียนบ้านนครบุรีศึกษา. 2552: 13) จากผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานของ สมศ. รอบสอง เมื่อวันที่ 5-7 มกราคม พ.ศ. 2552 คณะกรรมการได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า งานที่ควรพัฒนา คือ งานด้านคุณธรรม งานด้านค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน เหตุผลจากความสำคัญ ของครูผู้สอน ที่เป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด รองมาจากบิดามารดา ความสำคัญขอระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความสำคัญของการพัฒนา บุคลากรให้มีความรู้คุณธรรม ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพมาตรฐาน ภายนอก และจากเป้าหมายที่ โรงเรียนได้กำหนดไว้ ดังนั้น การที่จะพัฒนานักเรียนให้มีความเป็น คนดี เก่ง มีสุขได้ นั้น แนวทางหนึ่งที่สามารถทำได้ คือ การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถดำเนินงานเกี่ยวกับ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน มีแนวทางการดำเนินงานตามกรอบที่ชัดเจน และเป็นไปอย่างมีระบบ ผู้วิจัยที่ รับผิดชอบปฏิบัติงานในหน้าที่ตำแหน่งครู โรงเรียนบ้านนครบุรีศึกษาจึง ได้วางแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึง ประสงค์ นักเรียนร่วมกับ ผู้บริหารและคณะครู โดยใช้กระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการตามรูปแบบPAOR คือ ร่วมกัน สำรวจและถาวรวางแผน (P) นำ แผนงานมาร่วมกันปฏิบัติ (A) ร่วมกันสังเกตและตรวจสอบผลที่เกิดขึ้น ตามแผนงาน (O) และร่วมกันสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงและจัดเป็นโครงการ ต่อเนื่อง (R) ด้วยกิจกรรมต่อเนื่องในปีการศึกษา2551-2552 โดยมีกิจกรรมหลัก คือ การพัฒนาบุคลากรด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการ พัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อรายงานผลการพัฒนาบุคลากรในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านนครบุรีศึกษา อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาและรายงานครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้วิจัย ครู กรรมการสถานศึกษา พระสงฆ์ จำนวน รูป รวมทั้งสิ้น 17 คน 2 รูป

ขอบเขตเนื้อหา

รายงานการพัฒนาบุคลากรในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนครบุรี ศึกษา อำเภอเมืองยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความมีน้ำใจไมตรี การสะสมทำความดี การประหยัดและอดออมการพัฒนาบุคลากรด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามขั้นตอนกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา นักเรียน การส่งต่อนักเรียน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนด้านดูแลช่วยเหลือนักเรียนบ้าน นครบุรีศึกษา อำเภอเมืองยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรอง นักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และด้านส่งต่อนักเรียน พิจารณาโดยรวมและรายค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.07$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = .71) ระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

ส่วนผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ด้านปัญหา ข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการไปเยี่ยมบ้านยากให้ครูที่ปรึกษาและครูประจำชั้น ไปเยี่ยมบ้านให้คำแนะนำสอบถามข้อมูล เบื้องต้นกับนักเรียนทุกด้านด้านการคัดกรองนักเรียน ครูทุกคนควรมีการคัดกรองนักเรียนแยกนักเรียนด้านสติปัญญา เพื่อจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีครูแนะแนวแต่ละรายส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กแสดงออกถึงความสามารถได้เต็มที่ ส่วนด้าน ป้องกันและแก้ปัญหา ควรมีการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียนทุกกลุ่ม เป็นระยะควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย ฝึกป้องกัน และแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียนและด้านส่งต่อนักเรียน ยังไม่มีปัญหาที่ระบบส่งต่อ

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านนครบุรีศึกษา อำเภอเมืองยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 หลักความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน โดยมุ่งหวังให้นักเรียนได้รับพัฒนาคุณภาพทั้งด้านสติปัญญา ด้านความสามารถ ด้านคุณธรรม จริยธรรม การดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขในสังคม มีระบบ ช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดความตระหนัก 5 ด้าน

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเกี่ยวกับด้านความสามารถในการเรียน และความสามารถอื่นๆ ด้านสุขภาพเกี่ยวกับร่างกาย จิตใจ และพฤติกรรม ด้านครอบครัวเกี่ยวกับเศรษฐกิจ และการคุ้มครองนักเรียน และด้านอื่นๆ ด้วยการใช้ระเบียบวิธีแบบ ประเมินพฤติกรรมเด็ก การสัมภาษณ์ และการสังเกต
2. การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ซึ่งโรงเรียนต้องให้การ ช่วยเหลือ บำบัดหรือแก้ไข ๒ ปัญหาตามแต่กรณี ด้วยวิธีแบบ ประเมิน สังเกต การได้ ข้อมูลจากครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องและเพื่อนนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลมีความภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียน ที่ อยู่ ใน กลุ่ม ปกติ กลาย เป็น นักเรียน กลุ่ม เสี่ยง / มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาลงมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง ด้วยการจัดกิจกรรมโฮมรูม และการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน
4. การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน เป็นการให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึงกัน โดยนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาโรงเรียนต้องช่วยเหลือด้วยการป้องกันและการแก้ไข ปัญหาด้วยการให้การปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหา
5. การส่งต่อนักเรียน เป็นการป้องกันและแก้ไข ปัญหาของนักเรียนบางกรณีที่มีปัญหาอยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ที่โรงเรียนได้ส่งต่อภายในโดยครูที่ปรึกษาส่งต่อครูที่สามารถในการช่วยเหลือนักเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง และการส่งต่อภายนอก โดยครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

อย่างไรก็ตามได้มีผู้วิจัยเกี่ยวข้องดังนี้ เถวียน พันอนู (2542: 147-148) ได้ศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า

1. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายด้านที่ ๑ ด้าน โดยมีรายชื่อที่มีคุณธรรมค่อนข้างสูง จำนวน 1 ข้อ ในแต่ละด้าน ดังนี้ เข้าร่วมงานสังคมตามที่ได้รับคำเชิญ อุทิศเวลาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ไม่รวมกับคนใกล้ชิดหรือพรรคพวกในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนจากตำแหน่งหน้าที่ ตัดสินปัญหาด้วยความเป็นธรรมตามหลักการและเหตุผล จัดให้มีการประชุมผู้ร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ไว้วางใจให้อภัยผู้ร่วมงานเนื่องด้วย บริหารงานโดยยึดระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นหลัก
2. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและในรายด้าน ๑ ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ประธานกรรมการโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนใน 3 ด้าน ที่เหลือมากกว่าครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านมีความเมตตากรุณาต่อผู้ร่วมงานและผู้อื่น ด้านมีความรักและห่วงใยผู้ร่วมงาน และด้านมองโลกในแง่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญร่วม คิตการ (2542: 164-166) ได้ศึกษาการปฏิบัติตนตามคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า

ระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม โดยส่วนร่วมและเป็นรายด้าน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับดังนี้ คุณธรรมในการครองตน การครองคน และการครองงาน

ระดับการปฏิบัติตนตามคุณธรรมโดยส่วนร่วมและเป็นรายด้านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนมในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางมีระดับการปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ อาจศัตรู (2546: 162-163) ได้ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลใหญ่วิทยาคม อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน คือ นักเรียนมีพฤติกรรมมาสายและหนีเรียนเนื่องจากยังไม่มียุทธวิธีที่ชัดเจนและขาดความต่อเนื่อง ขาดการประสานงานความร่วมมือระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งเป็นผลกระทบให้การปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โรงเรียนได้นำเอากระบวนการช่วยเหลือนักเรียนมาใช้โดยครูที่ปรึกษาเป็นกลุ่มเป้าหมาย ผลการพัฒนาทำให้นักเรียนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ทั้งการมาสาย การหนีเรียน การทะเลาะวิวาท ชู้สาว และการเกี่ยวข้องกับสารเสพติดลดลง โดยหลังการดำเนินงานครูมีความรู้ ความเข้าใจและนำสู่การปฏิบัติ

รวมทั้งนักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยภาพรวมและรายด้านมากกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประพล ตรีการไทย (2547) วิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์ด้านการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน ครูมีความรู้ความสามารถและทักษะในการดำเนินงาน ผู้ปกครองมีส่วนร่วม นักเรียนมีความภาคภูมิใจและศรัทธาต่อการดำเนินงานของโรงเรียน นักเรียนได้รับการช่วยเหลือตรงตามสภาพปัญหา

นอกจากนี้ผลจากการศึกษา ผู้ร่วมศึกษาประกอบด้วย ครูสายงานการสอนโรงเรียนบ้านครบุรีศึกษา รับผิดชอบงานพัฒนาบุคลากรและผู้ร่วมศึกษา ซึ่งเป็นวิทยากรภูมิปัญญาชาวบ้านและครูผู้สอน ประกอบด้วย) นายเริ่ม แวนโรสง 2) นายบุญชู คำกำไร 3) นายอุทัย แวนโรสง 4) นายสวรรค์ ซาซ่านญ 5) นายเลิศ ดันโตก 6) นายศุภกฤต นาคเครือ 7) นายประเสริฐ มูลลี 8) นางรำไพ ชูชีพ 9) นายเอนก โกสิยรัตนาภิบาล 10) นางราตรี วิจารย์ 11) นายไสว โพเข็ม 12) นายเด่นชัย ลั่นเพชรพะเนาวิ 13) พระอธิการมานพ ภูมิญาทีโป 14) พระอาจารย์สนอง ฐานธรรมโมและ 15) นายสมบัติ วรรณ

ความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมศึกษา โดยรวมลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ ได้แก่

1. คนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ พากเพียร ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย อดทนอดกลั้นและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

2. คนเก่ง คือ คนที่มีสมรรถภาพสูง ในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่ง หรือรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา ศิลปะ ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ เป็นต้น เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันเทคโนโลยี มีความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตน สังคม และประเทศชาติได้

3. คนมีความสุข คือ คนที่มีสุขภาพดีทั้งกายและจิตใจ เป็นคนร่าเริงแจ่มใสร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพ ปลอดภัยจากการตกเป็นทาสของอบายมุขและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างพอเพียงกับอัตภาพ

ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ 2546: 7-12) รวม 12 มาตรฐาน สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เรียนที่พึงประสงค์เป็นเกณฑ์มาตรฐานเพื่อให้โรงเรียนมีการปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับการมีสติปัญญาที่ดี 12 มาตรฐาน คือ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตยมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิด สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามหลักสูตร มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดี รู้จักตนเองพึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพดี มีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีสุนทรีย์ สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา และมีสุนทรีย์ภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรทำข้อมูลการวิจัยไปใช้ในโรงเรียนต่างๆ ด้านวิธีการพัฒนาผู้เรียนที่พึงประสงค์
2. การวิจัยนี้ เป็นการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมตามลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ควรเสนอผลข้อมูลต่อเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียนต่างๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา
2. ควรวิจัยเรื่องเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มมัธยมและประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง
3. ควรวิจัยเชิงคุณภาพด้านลักษณะของนักเรียนที่พึงประสงค์

บรรณานุกรม

การศาสนา, กรม. (2542). **ศีลธรรมและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ.

กาญจนา สุภัทวงศ์. (2546). **การพัฒนาครูเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเต็กวารินชำราบ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- กิติมา ปรีดีติติก. (2540). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรพิพัฒน์
- เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง. (2543). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). ลักษณะชีวิตสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิ์เดีย.
- โกศล มีคุณ. (2540). การวัดจริยธรรม. ราชบุรี: วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2541). การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2542). มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2546). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาสำหรับหน่วยงานทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2540). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จารุวรรณ รัตนมาลี. (2547). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัด สภฐ. เขตพื้นที่การศึกษาภาคสิรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิตร ประสงค์ ชาวเจริญ. (2542). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกวิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิระศักดิ์ สงวนชีพ. (2544). การศึกษาพฤติกรรมคุณธรรม-จริยธรรมของครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชยานนท์ มูลพิมพ์. (2550). การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เชนิสา ชื่นสุวรรณ. (2541). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบในการเรียนและความสนใจในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบเป็นคู่กันการสอนตามคู่มือ. ปรียญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธุหมาวิน. (2538). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมการวิจัยและพัฒนาบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2546). การพัฒนาจริยธรรมตำราจิตวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ถาวร พลิตี. (2546). การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนสมเด็จพระราชชนนี อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ถเวียน พันอนุ. (2542). ศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธนพงศ์ มงคล. (2545). ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมในโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกประถม. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีระวุฒิ แสงงาม. (2547). การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านสำโรง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสุรินทร์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีระวุฒิ เจริญรัมย์. (2542). แนวทางการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- นพดล ทองโสภิต. (2534). นโยบายการพัฒนาบุคลากรมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นพพงศ์ วงษ์สุวรรณ. (2544). ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อเนกศิลป์.
- บ้านครบุรีศึกษา, โรงเรียน. (2552). การประเมินคุณภาพมาตรฐานของ สมศ. รอบสอง. นครราชสีมา: โรงเรียนบ้านครบุรีศึกษา.
- บ้านดงมัน, โรงเรียน. (2550). สารสนเทศโรงเรียนบ้านดงมัน ปีการศึกษา 2550. โรงเรียนบ้านดงมัน อำเภอบรบือ. มหาสารคาม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น

บุญพา มิลินทสูต. (2540). วิทยของนักเรียนอาชีวศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาน
มิตร.

บุญมี แทนแก้ว. (2541). จริยศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้งเฮ้าส์.

บุญร่วม คิดการ. (2542). การปฏิบัติตนตามคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

บุญเลิศ กลิ่นรัตน์. (2542). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. เชียงใหม่: สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.

ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. (2543). แนวทางการปฏิรูปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: โรง
พิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

ประพล ตระการไทย. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนนารีอนุูล อำเภอมือง จังหวัด
อุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ประกาศรี สีห์อำไพ. (2544). พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประยูร อาษานาม. (2540). คู่มือการวิจัย ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประสาธ อิศรปริดา. (2547). สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: กราฟิเคอาร์ท.

ประเทือง เลื่อมใส. (2548). การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ -2
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภสสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

เปรมจิต ชมชื่น. (2543). การสร้างแบบวัดจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พระเทพโสภณ. (2547). พุทธจักรของไทย กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก. (2543). หลักธรรมสู่ชีวิตที่สุขสงบ กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พล แสงสว่าง. (2547). "การพัฒนาบุคลิกภาพเพื่อพัฒนาจริยธรรม วารสารศึกษาศาสตร์. 4 (1): 34-38. เมษายน

พวงพยอม ชิดทอง. (2544). ผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน
เชียงใหม่คริสเตียน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พะยอม วงศ์สารศรี. (2540). การบริหารทรัพยากรบุคคล. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

พัฒนา อนนทสีหา. (2546). การพัฒนาบุคลากรในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนัญญาพัฒนา
วิทย อำเภอมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พัฒนาสุขภาพจิต, สำนัก. (2546). คู่มือฝึกอบรมวิทยากรระบบการดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา
กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

พันธ์นิภา แยมชาติ. (2544). การพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พะยอม วงศ์สารศรี. (2540). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

เพิ่มพูน ผ่านสำแดง. (2546). การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนหนองสอพิทยาคม ตำบลลำ
ปาว อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดกรมสามัญศึกษาวิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาสารคาม, มหาวิทยาลัย. (2540). เอกสารการสอนวิชาการบริหารการศึกษา 501702 การบริหารทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากร
ทางการศึกษา เล่มที่ 2. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.

ยอดชาย แพชนะ. (2541). การเปรียบเทียบคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมวัดความซื่อสัตย์
ที่มีรูปแบบตัวเลือกคำตอบต่างกัน ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ยุทธนา สาริบุตร (2547). การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านกระถิง อำเภอนายูง จังหวัดศรีสะเกษการศึกษาค้นคว้า
อิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2540). การวิจัยทางการศึกษา กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2540). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

- รุ่งทิวา จันทน์วัฒนวงษ์. (2548). บทบาทของครูต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตาม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รุ่งรัตน์ ไกรทอง. (2535). ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดช่องนนทรี ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วราวุธ พุฒซอ่อน. (2546). การพัฒนาบุคลากรครูเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านโนนสวรรค์ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัด
สุรินทร์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัชรวิ ฐรรรม. (2543). จิตวิทยาพัฒนาบุคลิกภาพ (53 กลยุทธ์เสริมพลังตน) กรุงเทพฯ: พหลชัย
- วิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. สถาบัน. (2547) เรียบรู้สู่คุณภาพ โครงการวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา. สถาบันวิจัยและ
พัฒนาการเรียนรู้.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. (2547). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. วารสารวิชาการ. ปีที่ 7. ฉบับที่ 2 เมษายน –
มิถุนายน 2547.
- วิเชียร ทูยเวียง. (2547). การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกวางโจนศึกษา อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ศรีอุทัย ไสทนต์ และคณะ. (2546). การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม สำหรับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. พิษณุโลก มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศวิณี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2543). การศึกษาปัญหาการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของครูให้แก่แก่นักเรียนระดับประถมศึกษา
ก ลุ่ม บู ร พ า สั ง กั ด ก รุง เ ท พ ม ห า น ค ร . วิทยานิพนธ์
ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ศึกษาศาสตร์, กระทรวง. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กรุงเทพฯ: พริก
หวานกราฟฟิค.
- _____ (2546). แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมไทย กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศาสนา.
- _____ (2547). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อู่การพิมพ์
- _____ (2547). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ
- _____ (2547). คู่มือวิทยากรเครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ.
- สนอง เครือมาก. (2536). คู่มือปฏิบัติการ สปจ., สปอ.ก. โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
นครสวรรค์: บริษัทเรียนดี.
- สมบัติ มหารศ. (2545). ค่านิยมและจริยธรรมวิชาชีพ. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- สมบุญธ ศาลายาชีวิน. (2544). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สมพร สอนสนาม. (2543). การศึกษาพฤติกรรมการคุณธรรม จริยธรรมของครู-อาจารย์ ในโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สำนักพัฒนาสุขภาพจิต. (2546). คู่มือกรมสุขภาพจิต. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.
- สามัญศึกษา, กรม. (2544). คู่มือการพัฒนาการเรียนการสอนตามหลักสูตรกรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสติวดีโอ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2547). การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สำหรับสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพฯ: องค์การรับส่ง
สินค้าและพัสดุ
- สุกัญญา กาญจันรังสีชัย. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอัน
พึงประสงค์ ด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนสุนทรวิจิตร อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. (2546)
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุขภาพจิต, กรม; และ สำมัญศึกษา, กรม. (2546). คู่มือวิทยากรระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ช่วงชั้นที่ 4. กรุงเทพฯ: องค์การทหารผ่านศึก.
- สุชาติ อาจศัตรู. (2546). การพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนภูซางใหญ่วิทยาคม อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัด
หนองบัวลำภู การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภาพ เครือเนตร. (2543). ปฏิรูปการศึกษาแผนหลัก ศาสนา กรุงเทพฯ: เลียงเชียงการพิมพ์.

- สุภาวรรณ เชาวรัตน์. (2546). การพัฒนาบุคลากรครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านสำโรง อำเภอดาลุข จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวกิจ ศรีปัดดา. (2531)องค์การและการจัดการ มหาสารคาม: แผนการพิมพ์ฝ่ายเอกสารและตำรา.วิทยาลัยครูมหาสารคาม.
- เสาวลักษณ์ นิกรพิทยา. (2544).เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม มหาสารคาม: ภาควิชาบริหารธุรกิจและสหกรณ์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- แสงดาว คงนาง. (2545). รายงานการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านเป่าวิทยา อำเภอกษัตริย์บุรณ จังหวัดชัยภูมิชัยภูมิ: สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
- อรจิตต์ สุพรรณ. (2546). การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- อรุณ บุญวรรณ. (2548). การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านกลาง อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานีการศึกษา ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรุณ รักรธรรม. (2544). “หน วัยที่ 2 ทฤษฎีองค์ การ”, ประมวลสาระชุดวิชา ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- Bandura, Albert. (1997). **Social Learning Theory**. 3rd ed. New York: Englewood.
- Barhart, C. (1995). **Center for Transportation Studies Massachusetts Inst.** USA: Technol. Cambridge. MA 02139.
- Bear, G. G. (1980, September). “The Relationship of Moral Reasoning to Conduct Problems and Intelligence,” Dissertation Abstracts International. 40: 4961-A.
- Browne, C.G.; & Cohn, Thomas. (1992). **The Study of Leadership**. Illinois: The Interstate Printer and Publisher.
- Flippo, R. F. (1991). Impact of certification testing on school administrators: The Georgia experience. **Journal of Personnel Evaluation in Education**, 4 (3), 293-307.
- Good, Carter V. (1998). **Dictionary of Education**. 6 rd ed. New York: McGraw-Hill.
- Hogan, R. (1993). “Moral Conduct and Moral Character a Psychological Perspective,” **Psychological Bulletin**. 79(23): 214-218; April.
- Lares, John Stephen. (1995, November). “Total Quality Management as a Means to Improve the Process of Student Discipline”, **Dissertation Abstracts International**. 16(5): 4353-A.
- Lembo, John M. (1997). “Altruistic Attitudes Among Catholic Lay and Religious Female College Students,” **Journal of Educational Research**. 61(2): 71-13; March.
- Lowe, Mershele G. (1999). **Value Orientation Counseling and Psycho Therapy**. Boston: The Central Press.